

2005-02-07

Handläggare: Ralf Österberg
AO Egendom/72
Tel: 08 508 269 34
ralf.osterberg@fsk.stockholm.se

Dnr FS05/901/15

Till
Fastighets- och saluhallsnämnden

Inriktningsbeslut för Hanvedenprojektet

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Fastighets- och saluhallsnämnden beslutar att kontoret skall arbeta vidare med Hanvedenprojektet enligt intentionerna i detta tjänsteutlåtande.
2. Fastighets- och saluhallsnämnden beslutar att kontoret medverkar i en ansökan till Länsstyrelsen om bidrag till Hanvedenprojektet.

Sten Wetterblad

Åke Wahlqvist

SAMMANFATTNING

Hanvedenkilen är en av de gröna kilarna som sträcker sig in mot Stockholmsregionens mitt, mellan de stora bebyggelseområdena. Gränsen mellan olika kommuner ligger ofta mitt i en kil. Åtgärder i en kommun påverkar därför angränsande kommuners möjlighet att nyttja grönområden eller dess kvaliteter.

Stockholms stad har ett gemensamt ansvar med Huddinge, Haninge och Botkyrka kommuner för Hanvedenkilen, eftersom Stockholms stad är en stor markägare i dessa kommuner. Det finns behov att ta fram en ny markanvändningsplan, som i sin tur blir basen för en mera detaljerad skogsbruksplan med fokus på naturvårds- och rekreationsfrågor.

I detta ärende föreslår kontoret att nämnden beslutar att kontoret skall arbeta vidare med projektet enligt intentionerna i tjänsteutlåtandet, samt att kontoret medverkar i en ansökan om bidrag från Länsstyrelsen för Hanvedenprojektet.

UTLÅTANDE

Bakgrund

De gröna kilarna som sträcker sig in mot Stockholmsregionens mitt, mellan de stora bebyggelseområdena, är till stor del en mellankommunal fråga. Gränsen mellan olika kommuner ligger nämligen ofta mitt i en kil. Åtgärder i en kommun påverkar angränsande kommuners möjlighet att nyttja grönområden eller dess kvaliteter. Det är därför viktigt med ett samarbete mellan berörda kommuner och en gemensam syn på kilarnas värde.

Stockholms stad har ett gemensamt ansvar med Huddinge, Haninge och Botkyrka kommuner för Hanvedenkilen, eftersom Stockholms stad är en stor markägare i dessa kommuner. Stockholms marker i Hanvedenkilen efterfrågas av olika intressenter för olika användning.

Man står därmed inför behovet att ta fram en ny markanvändningsplan som i sin tur blir basen för en mer detaljerad skogsbruksplan med fokus på naturvårds- och rekreationsfrågor. Stockholms stad strävar efter ett närmare samarbete med grannkommunerna i dessa frågor, och har därför initierat ett gemensamt projekt för att diskutera markanvändningen och skötseln i Hanvedenkilen, särskilt med hänsyn till naturvård och rekreationsfrågor.

Kontoret avser att medverka en ansökan om bidrag till projektet från Länsstyrelsens medel till lokal och kommunal naturvård.

Syfte

Projektet kallas 'Samarbete kring naturvård och rekreation i Hanvedenkilen', med arbetsnamnet 'Hanvedenprojektet'. Syftet är att ta fram en metod för samarbete mellan Stockholms stad och de berörda kommunerna i Hanvedenkilen vad gäller planering och samordning kring naturvård och rekreation på de områden som Stockholms stad äger i respektive kommun. Projektets mål är att åstadkomma bättre underlag för kommunernas egna planeringsprocesser och att påbörja ett mellankommunalt samarbete.

Ett av motiven bakom detta projekt är Stockholms stads önskan att bättre tillgodose önskemålen och behoven hos de olika grupper i samhället som vill använda stadens marker till rekreation och annan friluftsvksamhet, samtidigt som man värnar om och utvecklar de natur- och kulturvärden som finns där.

I förlängningen kommer projektet att ge möjligheter för de fyra kommunerna att nå en gemensam syn på reservatsskötsel, biotopvård, vandringsleder, ridleder, tillgänglighetsanpassning, satsningar på naturinformation på olika språk m.m. Resultatet blir ett mera landskapsekologiskt riktigt sätt att hantera naturvårds- och rekreationsfrågor i hela Hanvedenkilen.

Projektet skall bli ett pilotprojekt som kan användas som mall för hur Stockholms stad samarbetar kring dessa frågor med andra kommuner.

Metod

Inledningsvis skall markanvändning, naturförutsättningar och de olika intressen som finns inom Stockholms stads marker i Hanvedenkilen beskrivas och analyseras. Stockholms stads skogliga entreprenör, Skogssällskapet, fungerar som projektkoordinator. Information från kommunernas skogsbruksplaner, från Regionplane- och trafikkontoret, Skogsvårdsstyrelsen, Länsstyrelsen m.fl. kommunala och regionala källor kommer att sammanställas i en gemensam Internet-baserad databas.

Kart- och registerdata i den gemensamma databasen kommer att användas i fördjupningsprojekt inom naturvård och friluftsliv. Kompletterande inventeringar kommer att genomföras i vissa fall. Detaljeringsgrad och prioriteringsordning kommer att vara olika beroende på önskemål och ambitionsnivån hos kommunerna.

I projektets avslutande fas sammanvägs de existerande intressena och värdena, vilket leder till förslag på hur det praktiska samarbetet ska gå till i framtiden. Gemensamma lösningar och idéer presenteras för alla inblandade parter i kartform. Projektets mål är att processen och resultatet ska verka som en stimulans för ett fortsatt arbete och utveckling av Hanvedenkilen. Vidare kommer Stockholms stad att kunna använda erfarenheterna från projektet i sitt samarbete med flera kommuner inom vilka man har ett markinnehav.

Arbetsteman

Under projektets gång kommer man att inrikta sig på frågeställningar och "teman" där samarbetet över de administrativa gränserna är särskilt viktigt för att uppnå bra resultat. Exempel på sådana arbetsteman är:

- ? Tysta områden och bullrande verksamheter
- ? Tillgänglighetsanpassning
- ? Ekologisk landskapsplanering omfattande exempelvis skötsel av skyddade områden som naturreservat och nyckelbiotoper, ädellövskogar, bryn och skog längs vattendrag
- ? Brukningscentra/landskapsvård inkl. skötsel av hagmarker
- ? Rekreation, exempelvis ridvägar, vandringsleder, service och information/angöringspunkter

Pilotområde

Sofielunds-/Hökärrsområdet i södra Huddinge har valts ut som ett lämpligt område att börja studien med. Här sammanfaller många av de frågor och intressen som det är angeläget att finna bra lösningar för. I området finns stråk med värdefull natur och gröna stråk som man vill utveckla, tysta områden och områden som i dag är utnyttjade för bullrande verksamheter.

Stockholms stad och Huddinge kommun är markägare. Huddinge och Botkyrka kommuner är direkt berörda, och Haninge kommun är nära granne i söder.

Bidragsansökan

Regeringen har avsatt 300 miljoner kronor i en särskild satsning på lokal och kommunal naturvård. Pengarna betalas ut av Länsstyrelsen vid tre ansökningstillfällen, varav det andra infaller i mars 2005. Hanvedenprojektet följer väl riktlinjerna i Naturvårdsverkets vägledning som reglerar statsbidragen, och bedöms dessutom vara av stort regionalt intresse. Kontoret avser därför att

medverka i en gemensam ansökan med grannkommunerna om bidrag till Hanvedenprojektet.

Resultat

Projektet kommer att generera resultat på många olika plan:

Underlag för kommunal planering

De inventeringar och specialstudier som genomförts inom projektet inkorporeras i en gemensam, Internetbaserad databas. Informationssökning, analyser av kartor, utbyte av digitala kartor och dokument, åtgärdsöversikt för t.ex. skogliga åtgärder m.m. kommer att hanteras på ett tidsbesparande och smidigt sätt över Internet. Materialet i databasen kommer att utgöra ett viktigt underlag i parternas skogsbruks- och översiktsplanering. Det kommer dessutom att möjliggöra ett effektivare samarbete mellan Stockholms stad och de berörda kommunerna likväl som kommunerna emellan.

Gemensamma utvecklingsstrategier

Samarbetet inom projektet kommer att resultera i framtagandet av förslag till gemensamma strategier inom naturvård och rekreation. En sådan "landskaps-ekologisk" syn på skötsel av naturmark är av avgörande betydelse för att kunna bevara och utveckla den biologiska mångfalden inom Hanvedenkilen. Den stämmer också överens med allmänhetens syn på Hanveden och underlättar därigenom arbetet med rekreations- och friluftslivsfrågor.

Förslag till åtgärdsplaner

I vissa fall kommer man nå så långt inom samarbetet att gemensamma åtgärdsplaner eller förslag till sådana planer blir möjliga. Det kan till exempel gälla skötselplaner för naturreservat eller för skog längs vattendrag, något som skulle vara omöjligt utan ett nära samarbete mellan markägaren och kommunerna.

Tryckt karta för allmänheten

Tryckta temakartor avsedda för allmänheten kommer att produceras. I dessa presenteras resultatet av inventering och analys, t.ex. tysta områden, gammal skog m.m. En friluftskarta med viktigaste infrastrukturen för friluftslivet produceras i projektets avslutande fas. I den kommer man att hitta vandringsleder, naturstiggar, ridleder, serviceställen, informationsplatser och annat av värde för friluftslivet inom Hanvedenkilen.

Följdprojekt

Hanvedenprojektet kommer att generera en stor mängd erfarenheter och idéer för både Stockholms Stad och de inblandade kommunerna. Flera nya projektidéer kommer säkert att bli resultatet av samarbetet. Erfarenheterna från Hanvedenprojektet kommer att kunna användas för stadens marker i andra kommuner.

Miljöpåverkan

Så här kan projektet bidra till att olika miljö kvalitetsmål nås.

- levande sjöar och vattendrag

I projektområden ingår en rad intressanta vattenmiljöer med höga naturvärden samt även ett antal friluftsområden med badplatser.

- myllrande våtmarker

Det samarbete som initieras i projektet kommer förhoppningsvis att leda till positiva åtgärderna för våtmarkerna, eventuellt restaureringar.

- levande skogar

Skogens betydelse för naturupplevelser och friluftsliv tas bättre till vara genom de analyser och den samordnade planering som projektet syftar till. Parallellt med naturvårdsåtgärderna skall ett anpassat, tätortsnära skogsbruk bedrivas.

- ett rikt odlingslandskap

Projektet kan innebära att initiativ tas till att områden hävdas bättre genom texter.

- god bebyggd miljö

I stort sett hela projektområdet utgörs av tätortsnära natur. Det innebär att resultaten kommer att påverka invånarnas möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser i positiv riktning.

Kontorets förslag/synpunkter

Kontoret föreslår att nämnden beslutar att kontoret skall arbeta vidare med projektet enligt ovanstående intentioner, samt att kontoret medverkar i en ansökan om bidrag från Länsstyrelsen för Hanvedenprojektet.

SLUT